

ZARZĄDZENIE

Dnia 29 stycznia 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Puskarski

w związku z pismami skazanego M. B. sygnalizującymi potrzebę wznowienia z urzędu postępowania zakończonych prawomocnym postanowieniem Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 7 października 2025 r., sygn. akt II AKzw 758/25, na podstawie art. 542 § 3 k.p.k. *a contrario*

zarządził:

- 1. zawiadomić – przez doręczenie niniejszego zarządzenia – skazanego M. B. , iż nie uznano za dopuszczalne wznowienie z urzędu postępowania zakończonych prawomocnym postanowieniem Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 7 października 2025 r., sygn. akt II AKzw 758/25,**
- 2. pouczyć skazanego, że na zarządzenie nie przysługuje środek zaskarżenia;**
- 3. sprawę zakreślić w repertorium KO.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 19 sierpnia 2025 r., sygn. akt VIII Kow 1288/25, Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie odmówił skazanemu M. B. warunkowego przedterminowego zwolnienia z odbycia reszty kary 9 lat pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego dla Warszawy-Pragi Północ w Warszawie z dnia 11 marca 2022 r., sygn. akt VIII K 5/21. Po rozpoznaniu zażalenia wniesionego przez obrońcę skazanego Sąd Apelacyjny w Warszawie

orzeczenie to utrzymał w mocy postanowieniem z dnia 7 października 2025 r., sygn. akt II AKzw 758/25.

Skazany M. B. pismem datowanym 20 października 2025 r. określonym jako „Wniosek”, adresowanym do Prezesa Sądu Apelacyjnego w Warszawie, zwrócił się o „uznanie postanowienia wydanego przez tzw. sędzię Sądu Apelacyjnego X.Y. za nieistniejące” i wniósł, aby jego sprawa została rozpoznana ponownie, przez „osobę o statusie sędziego Sądu Apelacyjnego”. Wystąpienie oparł na fakcie wadliwego powołania wymienionej sędzi do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Apelacyjnego w Warszawie, bowiem nastąpiło to na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, której skład został ukształtowany w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r., poz. 3). Zaznaczył, że w razie nieuwzględnienia wniosku wnieście skargę do „Trybunału Europejskiego”, z żądaniem finansowego zadośćuczynienia.

Pismo o podobnej treści określone jako „Skarga”, datowane 13 listopada 2025 r., skazany skierował do Prezesa Sądu Apelacyjnego w Warszawie, w którym zawarł też żądanie wypłaty „należnego zadośćuczynienia gotówkowego”. Kolejnym pismem z tej samej daty, również adresowanym do Prezesa Sądu Apelacyjnego w Warszawie, skazany postulował przyjęcie owej skargi i przekazanie jej do „właściwych dla sprawy sądów”. Nadto wnosił o zwolnienie go od kosztów związanych z „postępowaniem w sprawie skargi” i ponowił żądanie przyznania mu „odpowiedniej sumy pieniężnej” od Skarbu Państwa tytułem zadośćuczynienia. Pisma skazanego przekazano Sądowi Najwyższemu.

Rozpatrując wystąpienie skazanego M. B. w pierwszej kolejności należy zauważyć, że skoro oparte jest na zarzucie, iż w jego sprawie o warunkowe zwolnienie orzekła w drugiej instancji sędzia powołana przez Prezydenta RP do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Apelacyjnego w Warszawie na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, której skład został ukształtowany w trybie określonym przepisami wspomnianej ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r., to tym samym skazany twierdzi, że w toku dotyczącego go postępowania o warunkowe zwolnienie zaistniało uchybienie z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. (nienależyta obsada sądu). W konsekwencji trzeba uznać, że skazany w trybie art. 9 § 2 k.p.k.

sygnalizuje potrzebę rozważenia, czy nie zachodzi konieczność wznowienia postępowania z urzędu (nie wymaga to uiszczenia opłaty). Wznowienie prawomocnie zakończonego postępowania na podstawie art. 542 § 3 k.p.k. w związku z ujawnieniem się jednego z uchybień wymienionych w art. 439 § 1 k.p.k. może bowiem nastąpić tylko z urzędu, nie zaś na wniosek strony (zob. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 24 maja 2005 r., I KZP 5/05). Następnie trzeba stwierdzić, że wydanie postulowanej przez skazanego decyzji nie jest dopuszczalne. Co prawda jest możliwe wznowienie postępowania prowadzonego w jakiejś kwestii w fazie wykonywania orzeczenia, ale wyłącznie wtedy, gdy zostało wydane prawomocne orzeczenie kończące postępowanie sądowe w rozumieniu art. 540 § 1 k.p.k. Za takie uważa się tylko orzeczenie, które powoduje trwałe przekształcenie sposobu lub trybu wykonywania kary lub innego środka (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 września 2015 r., V KO 43/15 i inne). Zatem może zostać wznowione postępowanie zakończone wydaniem postanowienia o udzieleniu albo o odwołaniu warunkowego zwolnienia, jako mającym wspomnianą cechę, jednak nie postępowanie zakończone wydaniem postanowienia odmawiającego udzielenia warunkowego zwolnienia. W tym bowiem wypadku o żadnym przekształceniu sposobu lub trybu wykonywania kary nie może być mowy, skoro wykonanie kary trwa nadal w takiej samej postaci, zaś po upływie określonego czasu skazany może ponownie ubiegać się o warunkowe zwolnienie. Nie oznacza to niedopuszczalności zmiany lub uchylecia postanowienia odmawiającego udzielenia warunkowego zwolnienia, to bowiem może nastąpić w trybie art. 24 § 1 k.k.w. (zob. także postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 21 lutego 2013 r., IV KO 12/13; dnia 28 listopada 2013 r., IV KO 75/13; dnia 21 listopada 2014 r., III KO 83/14; zarządzenie SN z dnia 5 kwietnia 2024 r., III KO 20/24).

W uzupełnieniu należy odnotować, że z pism skazanego wynika, iż uważa on, że zawsze powoduje nienależytą obsadę sądu powszechnego udział w jego składzie sędziego powołanego do pełnienia urzędu na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, której skład został ukształtowany w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. Wobec tego należy wskazać, odsyłając zainteresowanego do fundamentalnej uchwały połączonych Izb: Cywilnej, Karnej

oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA I - 4110 - 1/20, także do uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22, że Sąd Najwyższy takiego poglądu nigdy nie wyraził. Gdy chodzi o żądanie zadośćuczynienia, to nie jest jasne, jaki tryb postępowania skazany uważa za właściwy – czy przed Europejskim Trybunałem Praw Człowieka, czy przed sądem polskim. Oczywiście, wniesienie przez skazanego skargi do ETPCz nie jest wykluczone, zaś gdy chodzi o postępowanie przed sądem polskim, to obowiązujące przepisy, zwłaszcza zawarte w rozdziale 58 Kodeksu postępowania karnego, nie przewidują, by opisana przez skazanego sytuacja uprawniała do żądania zadośćuczynienia od Skarbu Państwa.

Mając powyższe na uwadze, zarządzono jak na wstępie.

[J.J.]

[a.ł]